

Nowy

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Niedziela, dnia 15 kwietnia 1917 r.

TEATR POLSKI, Cegielniana Nr. 63.W Niedziela dn. 15 kwietnia. o godz. 3 po poł.
po cenach popularnych**MANDARYN WU**szt. angielsko-chińsk. w 3 akt.
Vernona Ovena

W niedzielę, d. 15-go kwietnia r. b., o godzinie 7 i pół wieczór

„Piosnki Ułańskie“

Sztuka współczesna w 3 aktach W. B. K. W. W. W.

**Królestwo Polskie
w przemyśle.**

III.

Musimy się przygotować do rozpoczęcia budowy naszego życia polityczno-ekonomicznego i społecznego tak, jak tego wymaga rachuba socjalno-ekonomicznego Królestwa. Wszystko, w najdrobniejszych szczegółach musi być przez prawodawcę instytucje odpowiednio przeprowadzone. Prawodawczość musi sprostać olbrzymim wymaganiom nadchodzących czasów, trzeba powołać mężów z posteród najszerszych warstw obywateli, którzyby w stanie byli z zupełną znajomością socjalno-ekonomicznego stanu Królestwa wywiązać się z podjętego zadania.

Prawdą jest, że Królestwo posiada dziś siłę do rozwoju metalurgicznego, bo posiada węgiel, żelazo, cynk i ołów, ale to tylko wtedy, gdy Królestwo pracować będzie przeciętnie 10 godzin dziennie... A wiadomem jest powszechnie, że Królestwo prawie przez rok cały pracowało na dwie zmiany i zawsze dał się odczuwać brak produktów. Prawdą jest, że przy intensywnej gospodarce rolnej Królestwo bardzo łatwo wyżywić się może, lecz i tu nawet konieczność zmusza nas udać się poza kordon, bo nasz jest zbyt młody, źle pielęgnowany, bo potas, fosfor, azot i t. d. zawsze był sprowadzony przez sąsiadów.

Dziś przy przebudzeniu się samowiedzy społecznej, trzeba rozpocząć pracę od unarodowienia przemysłu.

Przyjrzyjmy się dobrze i jasno rozpatrzmy, czy krzyk naszych „plutokratów” nie jest głosem wołającym na pomoc. Jeżeli mamy popierać przemysł krajowy, natenczas świętym obowiązkiem każdego polaka jest — niekorzystanie z tego co pochodzi z poza kordonu”, to znaczy: aby wszelkie materiały potrzebne do użytku w kraju, wyłącznie u nas i przez nas wykonywane były.

Otóż zagranica daje nam podczas zimowej pory w czasach normalnych około 30 proc. węgla dla uruchomienia parowych maszyn i zdarza się dni, kiedy maszyna musi przestać pracować z powodu braku danego produktu. Węgiel zaś donieski z powodu dalekiej przestrzeni i złej organizacji kolejowej nie miał u nas zbytu. Dawniej, przed laty, gdy przemyśl nasz nie posiadał elektrycznej, wyżej oznaczony procent przy mniejszej ilości zakładów przemysłowych, czasem się podwajał, wobec czego w r. 1895, rada ministrów zezwoliła ministrowi komunikacji na zakupienie w kopalniach zagranicznych 50 milionów pudów węgla na

potrzeby kolei skarbowych. Rosja posiada więcej węgla, niż w stanie jest zapotrzebować, lecz w Rosji stoi na przeszkodzie zbyt wielka przestrzeń obok słabe rozwiniętej komunikacji kolejowej.

W całym Królestwie Polskiem, gdzie praca rąk wydate miliardowe sztuki towaru, w Imperjum Rosyjskiem znajduje się tylko około 50 proc. maszyn, które zostały wykonane ręką polskiego robotnika. Dlatego to metalurgia Królestwa jest zbyt mało udoskonalona, żelazo nasze przy przerabianiu surowca kruszy się. Kołyski — mosiężne zbyt prędko się wyrabiają i dlatego konieczność zmusza nas przez wytworzoną konkurencję, udać się po maszyny i części techniczne do firm zagranicznych i zamiast za jeden asortyment przedzaliczyć, który w Królestwie kosztuje rb. 10.000 w tem 70 proc. w rewersach na dwa lata, zmuszeni jesteśmy płacić firmom zagranicznym 22.000 rb. prawie w gotówce lub w zaliczeniu frachtowym. Jeżeli zaś szczęśliwym trafem doznajemy zaufania na 1/3 sumy w rewersach, to i tu zmuszeni byliśmy 6 do 8 proc. opłacać.

Niema jednego większego zakładu metalurgicznego, czy też choćby pokrewnego z metalurgią, w którym nie znajdziemy conajmniej 80 proc. części z poza kordonu, niema chyba jednego z poważniejszych rzemieślników samodzielnych, którzyby się posługiwali krajowymi dodatkami, wszelkie zaś dodatki w wykwintniejszym i proporcjonalnie taniej wykonaniu mimo sta pochodzący z Niemiec, Francji lub Anglii, niema jednego z poważniejszych szwaczów nawet, introligatorów, którzyby byli w stanie konkurencyjnie posługiwać się materiałem krajowym, skóry t. zw. Box Rind, Box Kipa, skóry kolorowe, do okrycia mebli, utraligatorskie, na paski do kapeluszy, skóry do wyrobów galanteryjnych — to około 70 proc. pochodzi z poza kordonu. Tu zaznaczyć trzeba, że mimo znajomości fachowych niektórych fachowców w danej dziedzinie — niemożliwym jest chemicznie dany produkt udoskonalić w Królestwie, przez brak pierwszych substancji chemicznych i technicznych.

Wszelkie pasy transmisyjne, pasy z szerści wielbłądziej, węże parciane, epony nieprzemakalne przeważnie przyprowadzone zostały z Prus lub Anglii. Mimo rozpowszechnianego u nas rolnictwa nie znajduje się większej zagrody, aby się nie znalazły sagraiczne kosiarki, menaże, drylaki i t. p. Dlaczego? Bo razem z rozwojem państwa, rozwija się konkurencja, którą wytwarza nowa myśl techniczna przez wytworzoną konkurencję.

Królestwo Polskie do dziś dnia nie posiada ani jednego zakładu przemysłowego dla wyrabiania t. zw. pasów czesankowych, bez czego żadna gałąź przemysłowa obyć się nie może.

Aby lepiej potać, w jaki sposób możliwe jest unarodowienie przemysłu polskiego pod dewizą: „wóid o swego, niech posużają nam następujące dane: że eksport na granicach Królestwa za artykuły sprowadzone i potrzebne nam do uprzemysłowienia zostały ocłone za rok 1913 na sumę wyżej 40 mil. rubli.

Więc i tu napotykamy na orzech trudny do zgryzienia.

Gustaw Ssenwald

Przewody.

Z przypadającą na dzisiaj niedzielą przewednią kończy się uroczysty okres rozpoczęty radosem Zmartwychwstaniem Chrystusa Pana.

W dawniejszych czasach, na wsi, cały tydzień ubiegły świętowano, spędzane na zabawach, piasach, obchodach. Towarzyszyły im również w wielu okolicach oryginalne, tradycyjne przechowane — zwyczaj, wśród których wymienimy tak popularny i u nas „dyngus” (od niemieckiego „Dunn-gus” — podlewka, zwyczaj sięgający jeszcze czasów pogańskich.)

W wielu miejscowościach kraju naszego młodzież wiejska, „dyngusie” od drugiego święta do przewodów. Wszelkie obchody Wielkanocne kończyły się zawsze w niedzielę przewodnią, którą też święcono bardzo uroczysto. Sioty zastawiano „rasatkami” „święconego”, i zebrana rodzina, razem z zaproszonymi gośćmi przy ogólnej weselości zasiadała do uczy który przeciągała się zwykle od południa do późnego wieczoru. Istniał również zwyczaj czestowania w tym dniu przez właścicieli wsi, jedłem i napitkiem wielkanocnym — poddanych włości.

Zwyczaj ten przechował się jeszcze i długo po zniesieniu pańszczyzny.

Dopiero po niedzielę przewodniej zabierał się nasz kmiotek do pracy, do pierwszej niekiedy pracy wiosennej na roli.

Tak było na wsi. Cięższe warunki bytowania w mieście wykorzystany zwyczaj podobne. Zaledwie „dyngus” przechował się dotychczas.

Kronika

— Z Chrześcijańskiego Tow. Dobroczynności. W ubiegły piątek, o godz. 5 i pół po poł., w gmachu przytułku dla starców i kalek, odbyło się pod przewodnictwem prezesa, pastora R. Gundlacha, posiedzenie zarządu chrześcijańskiego Tow. dobroczynności, na którym załatwiono sprawy następujące:

Przyjęto do wiadomości, że wkrótce otwarta będzie druga piekarnia miejska.

Zatwierdzono rachunek „Kochanówki” za pierwszy kwartał r. b. w sumie rb. 2.750 za utrzymanie 26 chorych w zakładzie, na koszt Towarzystwa i zdecydowane sumę tę wypłacić.

Zgodzono się na oddanie bezpłatnie sali w przytułku noclegowym przy ul. Cmentarnej № 12, sekcji przerabiania odpadków przy miejscowej radzie opiekuńczej, na rok jeden t. j. od 1 kwietnia rb. do 1 kwietnia r. p.

Rada zarządcząca przystąpiła z zadowolaniem do wiadomości, że Komitet 2-go przytułku położniczego pozostaje w komplecie na swoim posterunku.

Uchwalono odsetki od ufundowanego przez spadkobierców p. Emila Geyera kapitału żelaznego dla kolonii letnich wypłacić Tow. Akc. L. Geyera po sprawdzeniu rachunków przez głównego kasjera Łódz. Tow. dobroczynności.

Postanowiono wszystkie grunta w różnych dzielnicach miasta, należące do Towarzystwa dobroczynności uprawić i zasadzić kartoflami i warzywem.

Na skutek nadesłanego listu zarządu szpitala imienia Anny Marji o przyznaniu rb. 4 000 na pokrycie zaległości, postanowiono rachunek przesać skarbnikowi do załatwienia.

Odczytano raport Komitetu starców i kalek za czas od 1 marca do 1 kwietnia r. b., z którego wynika, że stan zdrowotności jest zadawalniający. Wypadków świerzy od chwili dezynfekcji nie było. Odżywianie uważać należy za skromne z powodu braku kaszy.

Na wniosek przewodniczącego uchwalono wyznaczyć termin ogólnego zebrania rocznego Towarzystwa na 9 maja w sali Tow. Kredytowego m. Łódzi o godz. 3 po poł. W razie niedojścia do skutku zebrania w pierwszym terminie, drugi wyznaczony na 16 maja.

Prezes Tow. poświęcił kilka ciepłych słów zmarłemu w Rawiczu s. p. Fryderykowi Wutkiemu, jako jednemu z najgorliwszych członków zarządu Tow., który z górą lat 20 pełnił obowiązki obywatelskie. Obecni uczcili pamięć zmarłego przez powstanie z miejsca.

Podpisano prośbę do szefa administracji cywilnej przy general-gubernatorstwie warszawskiem o zezwoleniu na przyjęcie legatu przez Towarzystwo b. p. Czamańskiego oraz o zwolnieniu tegoż legatu od opłaty spadkowej.

Postanowiono zwrócić się do Komitetu 2-ego ochrony z żądaniem wyłączenia wszystkich tych punktów w sprawozdaniu Komisji rewizyjnej, które według mniemania Komitetu niezwłocznie przez Komisję rewizyjną poruszone zostały.

Adwok. przys. Tujakowski zdał sprawozdanie z odbioru przez p. Adolfa Grohmana akcji ze spadku p. s. p. Maksymiljanie Wuensche dla kolonii letnich w sumie rb. 4750 i szpitala dziecięcego imienia Anny Marji w sumie rb. 160000. Ze sprawozdania tego wynika, że przez pp. Tujakowskiego i Grohmana pokwitowano adwokata przys. Mogilnickiego jako wykonawcę testamentu.

Wyjaśniono, że akcje nie powinny być realizowane na gotówkę dopóty, dopóki general-gubernator warszawski nie zatwierdzi zapisów testamentowych, w przeciwnym razie musiałby być wszystkie akcje sprzedane w naturze egzekutora testamentu.

Adwokat Tujański złożył na przechowanie w skarbcu T-wa Dobroczynności spis inwentarza po Maksymilianie Wünsche i odpisy tych zobowiązań, jakie w imieniu T-wa Dobroczynności, przezeń i przez p. Grohmana, względem wykonania zapisu zaciągnięte zostały.

Wreszcie sprawozdawca nadmieniał, że w razie, gdyby władze zwolniły zapisy dobroczynne od opłaty podatku spadkowego—adwokat Mogilnicki winien zwrócić T-wu Dobroczynności odpowiednie kwity w akcjach, pozostawionych na opłatę tegoż podatku.

Do przytułku Starców i Kalek przyjęto 42 nowych kandydatów na koszt T-wa. Ogółem w przytułku znajduje się obecnie 430 pensjonarzy.

— **Z Tow. Krzew. Oświaty** Wykłady z liter. polskiej p. Zofii Wolnarowskiej w lokalu T-wa K. O. (Podleśna 1), wznowione zostają po przerwie świątecznej dn. 17 b. m.

— **Zgon.** Wczoraj o godzinie 4-ej po południu zmarł znany w szerokich kołach naszego miasta ś. p. Józef Witkowski, dyrektor kolei elektrycznej łódzkiej.

— **W sprawie stemplowania paszportów.** Osoby, nieobecne podczas sprawdzania w danym domu paszportów, otrzymają z polioji za wiadomienie, by w określonym terminie stawili się w odnośnym urzędzie w celu przyłożenia w paszporcie pieczęci i wpisania niezbędnych szczegółów osobistych.

— **Z Tow. „Kropla Mleka“.** — W ciągu ubiegłego miesiąca marca Tow. „Kropla Mleka“ roztaczało opiekę nad 2 tysiącami dzieci, którym rozdano mleka krowiego 3621 litrów, mleka zgęszczonego około 5 i pół tysięcy puszek, 3 tysiące obiadów dla matek, 5 tysięcy kleików dla niemowląt, oprócz tego zaś wydawano jako lekarstwo mączkę Nesle'a i fosfatyne.

Wydatki „Kropli Mleka“ ogółem wyniosły 1814 rb. 42 kop.

Mleko skondensowane nie wchodzi do sumy powyższej, gdyż stanowiło ono bezpłatną ofiarę Komitetu Rokfellerowskiego.

Z ofiar wpłynęło 541 rb. z zapomóg otrzymano tylko jedno subsydjum z magistratu.

S. p. Maksymilian Wünsche pomiędzy innymi instytucjami obdarował również hojnie i „Kroplę Mleka“ zapisując jej w testamentie legat w sumie 5 tysięcy rubli.

Legat ten, w akcjach tramwajów miejskich i innych, zdeponowany został w łódzkim banku handlowym, jako kapitał żelazny.

— **Z Wydziału Zaprowiantowania miasta.** Wydział Zaprowiantowania miasta przy magistracie otrzymał transporty nowego artykułu spożywczego, a mianowicie peluszeki, czyli groszku czarnego, który sprzedaje kooperatywom i składnikom spożywczym w cenie 27 fen. za funt.

— **Święcenia harcerzy.** W tygodniu obchodzącym, korzystając z ferii świątecznych w szkołach miejscowych, drużyny Skautów i Stowarzyszeń harcerskich pilnie przygotowywały się do występów i popisów, jakie się odbędą 23 bieżącego, w dzień świętego Jerzego, patrona harcerstwa. Korzystając z ciepłej pogody, oddziały harcerski wyruszyły wycieczki po za miasto, oraz ćwiczenia, zbiórki i wymarsze ze sztalarami pod komendą swych plutonowych i oddziałowych.

— **Sprzedż kaszanki w D. Z. M.** W dniu wczorajszym po 10-dniowej przerwie Delegacja Zaprowiantowania miasta rozpoczęła znów sprzedaż kaszanki sklepom prywatnym i kooperatywom.

Cena funta kaszanki pozostaje niezmienną—30 fen. za funt.

— **Dowóz węgla.** Wczoraj nadszedł do Łodzi większy transport węgla, przeznaczony na użytek fabryk i instytucji dobroczynnych.

Wkrótce ma być wznowiona wstrzymana obecnie sprzedaż detaliczna węgla na składach—po niższych cenach.

Wraz z nadciągającymi ciepłami przewidywana jest znaczna cen na węgiel.

— **W pierwszym ambulatorjum miejskim** Rynek Bałucki 3) w miesiącu marcu udzielono ogółem 1001 chorym, z których 600 było 600. Pod względem chorób liczą się następująco: choroby płuc—146; choroby żołądka i jelit—74; choroby serca—75 chorob; i niedokrwistość—43; choroby stawów i reumatyzm—45; choroby nosa—26; krzywica—25; zółta (skrofula)—35; świeraba—20; influenza—40; choroby oczu—40 i innych chorób 137.

— **Z Rady Państwowej.** Dnia 15 go kwietnia, po sumie, odprawiono w mieście kościółki w Rudzie, odbędzie się otwarcie i poświęcenie Taniec herbariarni, na przystanku Wołkowa w domu p. Dzielnickowskiego.

Ze związków i stowarzyszeń.

— **Ze Stow. Spoż. „Zorza“.** Na niedzielę dnia 22 kwietnia o godz 2 e po południu w lokalu własnym przy ul. Marszałkowskiej pod № 2 wyznaczono ogólne zebranie członków Stow. Spożywczego „Zorza“.

— **Ze Stow. rob. „Światło“.** Zarząd robotniczego Stow oświatowego „Światło“ postanowił w dniu 22 kwietnia o godz 7 ej wieczór wystąpić z wieczorem wokarno dramatycznym w sali Resursy Rzemieślniczej. Na program złożą się występy sił własnych, a mianowicie chóru męskiego „Światła“, oraz kółka dramatycznego, która wystawia „Poznaną Jedyńcażkę“, Al. hr. Fredry.

Teatr i Muzyka.

Teatr Polski (Ceglana 63)
W niedzielę, dnia 15 kwietnia, o g 3 po poł „Mandaryn Wu“, sztuka angielsko chińska, wiecz o g 7 i pół sztuka współczesna w 3 akt. Witolda Bunikiewicza p. t. „Piosenki utracone“.

W czwartek, dnia 19 kwietnia r. b na rzecz kasy Przerobności Zrzeszenia Artystów Teatru Polskiego — premiera sztuki w 4 akt. Kazimierza Bleszyńskiego p. t. „Bady'e i Paki“. Akcja tej głęboko dramatycznej sztuki odbywa się za czasów Apuczina i Hurki, dręczycieli akademickiej młodzieży polskiej.

Autorka, który niedawno przybył z Belgii, zjedzie wkrótce do Łodzi, aby od poniedziałku osobiście prowadzić próby ze swojej sztuki i być obecnym na premierze.

Kiedy dn. 15 kwietnia dzwony niedzielne zabrzmią

ze wszystkich kościołów, ze wszystkich wieś w mieście i na wsi, na wszystkich ziemiach niemieckich, będą ci chciały poraz ostatni przypomnieć w ostatniej chwili spóźnym głosem twój obowiązek.

Czyś był przy tem? Czy myślisz o tem? Gdzie się kryjesz?

Dzień 15 kwietnia jest dniem narodowym pożyczki wojennej.

Niech żyje nadal w historii, jako dzień chluby dla narodu niemieckiego, jako niezapomniany dzień, w którym każdy, aż do ostatniego złoży swą ofiarę na ołtarzu ojczyzny.

Wszystkie blura zapisowe będą otwarte po nabożeństwie.

Czekają tam jeszcze tylko na ciebie!

A więc do dzieła!

Idź i spełnij swój obowiązek!

Podpisz pożyczkę wojenną!

Kino-Teatry w Łodzi.

— **„Casino“** (Piotrkowska № 67). Dnia „William Vosa“ — wielki dramat detektywny w 4 częściach.

Nad program: wesoła farsa w 2-ach aktach „Oj, mężczyźni, mężczyźni“.

— **Odeon** (Przejazd 2). — Dnia atrakcja „Trilby“ — trzędząca duszy kobiecej — kinodramat w 5 ciał częściach.

W roli tytułowej występuje słynna artystka amerykańska Klara Joung.

— **„Grand-Kino“** (Piotrkowska 72)

Dnia 13 b m „125 lat niewoli Polski“ pierwszy polski obraz, imponujący okazałością i techniką.

Artyści sztuki kinematograficznej, w wykonaniu artystów sceny krakowskiej, z udziałem 10.000 osób — odwarżająca dzieła Polski w okresie 1792-1917

Pieśń narodowa do obrazu wykona chór kameralny

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN (Urzędowo).

Wielka Kwatera Główna, 13-go kwietnia

Wschódnia widownia wojny.

Na poszczególnych odcinkach frontu artyleria rosyjska podtrzymywała ożywiony ogień. Działalność na przedpolach pozostawała nieznaczna.

Zachódnia widownia wojny.

Na północny-wschód od Arras i nad Scarpe doszło wczoraj do przerwy w walkach. Dalej na południe przy Croiselle i Bullecourt, po silnym przygotowaniu ogniomom naturli angieli kilkakrotnie bez rezultatu. Kontratak nasz przyczynił nieprzyjacielowi poważne straty.

Po obu stronach Sommy atakowały wieczorem silne oddziały nieprzyjacielskie stanowiska nasze pod St. Quentin. Natarcia rozchwiały się

Grupa wojsk generała-feldmarszałka Albrechta Wuertemburskiego

W Wogezach wojska nasze szturmujące w dolinie Plaine przyprowadziły z rowów nieprzyjacielskich 20 jeńców.

Front Niemieckiego Następcy Tronu.

Od Soissons aż do Reims i w zachodniej części Szampanji obydwie artylerie zwalczają się w dalszym ciągu z nadzwyczajną siłą.

Francuzi przez ustawienie swych baterji w pobliżu historycznych budowli Reimsu narażają je na niebezpieczne skutki naszego celnego ognia. Liczne ataki piechoty francuskiej odparto.

Front macedoński.

Nic nowego.

Pierwszy General-Kwatermistrz Ludendorff.

Echa Rewolucji.

Kongres rady robotników.

SZTOKHOLM. Z Petersburga donoszą: W stolicy nad Newą odbywają się obecnie kongresy jeden za drugim, żaden jednak nie był tak popularny jak odbyty onegdaj w pałacu Taurydzkim kongres rady robotników i żołnierzy. Mowa inauguracyjna, wygłoszona przez Czcheidzego, brzmiała jak apoteoza pokoju. Agencja podała tylko wyjątki z tej mowy. Czcheidze powiedział m. in.:

„Nadeszła chwila, w której narody muszą zdecydować o kwetji wojny lub pokoju. Możemy już teraz oświadczyć, że my wszyscy przyłączymy się do tych, którzy postanowią, iż rządy mają powstrzymać się od wszelkich zdobyczy i dążyć do przekształcenia swych traktatów. W tym duchu musimy pracować, a działalność nasza musi doprowadzić do likwidacji wojny. Pod koniec zebrań zabrał głos, jako przedstawiciel rządu, minister sprawiedliwości, Kerenski i powiedział:

Wielkość dokonanej rewolucji polega na tym, że wraz z nią na widownię wystąpiła demokracja rosyjska, przez co zmieniły się też cele wojny. Demokracja pragnie, aby narody żyły ze sobą w stosunkach przyjacielskich i braterskich. Są jednak chwile, w których trzeba bronić swych interesów. Taką jest chwila obecna. Wprawdzie demokracja rosyjska odrzuca wszelkie rozwiązanie wojny na podstawie zaborów, dopóki jednak nie usłyszynmy zrzeczenia się zdobyczy po tamtej stronie naszych granic, musimy trwać na naszym posterunku i bronić wolności ojczyzny. W imię bohaterów, którzy w tej wojnie przelewali krew na froncie, musimy iść dalej tą drogą, po której oni szli i starać się o utrwalenie wolnej, niepodległej i potężnej demokracji.

Likwidacja biurokracji.

Według depeszy z Petersburga, rząd prowizoryczny poruczył komisji specjalnej, pozostającej pod kierownictwem Lednickiego, zlikwidowanie administracji rosyjskiej, ewakuowanej z Królestwa.

Cofnięcie przywilejów duchownym rosyjskim.

HAGA, 11.4. Z Petersburga donoszą, iż na mocy rozporządzenia rządu — wszelkie przywileje nadane dawniej mnichom i duchownym w Rosji — zostały cofnięte.

Oskarżenie Stuermera.

GENEWA, 13.4. — Akt oskarżenia przeciw b. prezesowi ministrów Stuermerowi zarzuca mu sprzeniewierzenie funduszy sekretnych wysokości 10 milionów rubli oraz wchodzenie w konszachty z agentami państw nieprzyjacielskich.

Robotnicy i armja.

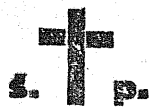
ROTTERDAM, 13.4. Z Londynu donoszą: Korespondent „Daily News“ przedstawia położenie w sposób następujący: Robotnicy zwalczają imperializm Milukowa, sami jednak przejęci są obawą utraty poparcia ze strony armji.

wśród wielkich strat. Przeciwnik zostawił 3 oficerów i przeszło 300 żołnierzy w naszym ręku.

Od dnia 7 kwietnia artyleria nieprzyjacielska wszelkiego kalibru rozmyśliwie i z wzrastającą siłą ostrzeliwała wewnętrzne części miasta. Pałac sprawiedliwości, katedra i ratusz zostały ciężko uszkodzone.

Na całym froncie zachodnim a w szczególności w odcinkach bojowych panowała wzmoczona działalność lotników. Przeciwnik stracił w dn. 12 kwietnia 11 a w dniu 13 b. m. 4 balony na uwięzi. Nieprzyjacielska eskadra napowietrzna przedarła się przez Douai. Poprowadzone przez barona Richthofena polowanie przyczyniło się w rezultacie do stracenia 14 aparatów nieprzyjacielskich, z których 3 zwoził kierownik ekspedycji, a 4 porucznik Wolf.

**Dnia 14 kwietnia r. b. o godzinie 3-ej po południu
zmarł po długoletnich cierpieniach**

INŻYNIER

JOZEF WITKOWSKI

Dyrektor i członek Zarządu naszego Towarzystwa.

Przez śmierć Jego ponosimy ciężką stratę. Zmarły w przeciągu 17 letniej niezmiernie twórczej pracy w naszym Towarzystwie oddawał nam i społeczeństwu, swojemi gruntownymi wiadomościami, nieoszacowane usługi.

Pamięć Jego pozostanie na zawsze wśród nas w głębokiej czci.

Rada Zarządzająca i Dyrekcja Kolei Elektrycznej Łódzkiej.

JOZEF WITKOWSKI

Inżynier Technolog, Członek Zarządu i Dyrektor Kolei Elek. Łódz. po długich i ciężkich cierpieniach zmarł d. 14 kwietnia 1917 roku.

Śmierć naszego nieodżałowanego Szefa przejęła nas do głębi duszy smutkiem i żalem, gdyż był On zawsze zacnym i sprawiedliwym zwierzchnikiem, a w ciężkich chwilach, które niejednokrotnie przeżywaliśmy, prawdziwym przyjacielem i opiekunem. Świecił nam zawsze przykładem szlachetności, prawdy, patriotyzmu i nieustannej pracy.

Niech Cię ziemia nasza, którą głęboko ukochałeś przytuli do swego łona jako godnego jej syna.

Pracownicy Kolei Elektrycznej Łódzkiej.

Zamach.

MALMOE, 13.4. Według informacji dziennika „Izwiestija”, wojskowa służba bezpieczeństwa wykryła sprzyśnięcie, do którego zamieszanych jest 8 osób. Z pośród nich 4 osoby usiłowały dostać się z podejrzaniem naczyniem żelaznym do gmachu admiralicji, który jest obecnie siedzibą rządu tymczasowego.

Dalsze śledztwo ustaliło, że naczynie (rezerwuar) napełnione było substancjami wybuchowymi, które najzupełniej wystarczyłyby do wysadzenia w powietrze całego gmachu admiralicji.

Spiskowców aresztowano, mimo bronienia się rewolwerami. Podczas badania oświadczyli, że zamiarem ich było wysadzić w powietrze cały rząd tymczasowy dla zapewnienia krajowi nowego rządu, prawdziwie ludowego.

Telegramy.

Dążenia pokojowe.

WIENIEŃ, 13.4.—Rosyjscy socjaliści republikańscy oraz związek wojskowy powzięły uchwałę, mocą której wojna przeciwko Niemcom powinna ustać z tą chwilą, gdy Rosja nabierze pewności, że Niemcy nie zamierzają wspierać reakcji w Rosji. W każdym razie rząd rosyjski powinien już dzisiaj uprzędnąć państwa koalicji, że Rosja jest skłoną do zawarcia zaszczytnego pokoju.

Falszywe pogłoski.

BERLIN, 13.4. (Urzędowo). W prasie zagranicznej mnożą się w ostatnich czasach coraz więcej pogłoski o udanej chorobie cesarza — Wilhelma.

Pogłoski te pozbawione są wszelkiej podstawy.

Zapowiedź wojny powietrznej.

Ag. Radio komunikuje, iż kongres amerykański uchwalił 5 milionów dolarów na budowę 75 statków powietrznych. Długość tych aerostatów ma wynosić 54 metry, a średnica 10. Prócz wszelkiego rodzaju najnowszych wynalazków techniki wojennej będą statki te zaopatrzone w aparaty telegrafu iskrowego.

Miljon żołnierzy francuskich na utrzymaniu Ameryki.

Pisma francuskie donoszą, że prezydent Wilson zaaprobował projekt, na podstawie którego aż do czasu wystawienia jednego miliona własnej armii na terenie walk w Europie rząd amerykański zobowiązuje się do utrzymania i pełnego uzbrojenia jednego miliona żołnierzy francuskich.

Zgon nuncjusza papieskiego.

MONACHJUM. — Nuncjusz papieski Magr. Aversa, który przed kilku dniami zachorował na zapalenie ślepej kiszki, zmarł wczoraj w nocy w zakładzie chirurgicznym. Zmarły onegdaj kardynał arcybiskup Bettinger na pół godziny przed swoją śmiercią odwiedził ciężko chorego nuncjusza.

Admirał Simm w Londynie.

WAT telegrafuje: Admirał Simm, wybitny artylerzysta marynarki amerykańskiej przybył do Londynu.

Telegramy własne.

(Z ostatniej chwili).

Werbunek czy branka?

LONDYN, 12.4. (WAT) — Do „Daily Telegraph” donoszą z Nowego Jorku, iż w Kongresie powstały wobec stanowiska opozycji pewne wątpliwości co do wyniku głosowania w sprawie powołania armii. — Wilson jest za służbą obowiązkową i oświadczył radził przywódcom partii, aby popierali konieczne środki.

Departament wojny postanowił spróbować werbunku ochotniczego i to doliczyć około pół miliona ludzi na czas trwania wojny. W ten sposób armia amerykańska dojdzie do 724 tys. żołnierzy.

Izolowana Portugalia.

MADRYT, 13.4. (WAT) — „Epoca” donosi z Lizbony: Panujący w Portugalii brak środków żywnościowych stwarza dla rządu poważny kłopot. Zwłaszcza daje się odczuwać brak mąki. Skąpe zapasy węgla zmuszają rząd do ograniczenia ruchu pociągów, i do dalszego zmniejszania

S. † P.

Tomasz Kwiatkowski

Obywatel Radogoszcza.

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, zmarł dnia 15-go kwietnia 1917 roku przeżywszy lat 65

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ul. Stefana № 21 na stary cmentarz katolicki nastąpi w niedzielę, d. 15 kwietnia r. b. o godz. 4-ej po południu. W dniu następnym t. j. w poniedziałek, d. 16 b. m., odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele w Radogoszczu o godzinie 9 rano.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych w nieutulonym żalu

pozostali **Córki, Syn i Wnuki.**

produkcji gazu — co pociąga za sobą ograniczenie zużycia światła. — W międzyczasie od 1 do 17 marca wpłynęło do portu w Lizbonie załadunkowo 6 okrętów z węglem, które dostarczyły 1750 tonn paliwa. Przewidywany jest strajk kolejowy. — Rząd usiłuje temu przeszkodzić. Według doniesienia portugalskich i hiszpańskich pism, handel zewnętrzny Portugalii, skutkiem kryzysu transportowego, który przybiera groźny charakter, spadł do minimum.

Oddanie niemieckich i austriackich okrętów Anglii, nadzwyczaj niepodobało się kupcom portugalskim i budzi nienawiść względem Anglii.

Na chwałę Niemiec.

BERLIN, 13.4. (WAT) „Germania” podnosi silne poczucie obowiązku, w którym się naród niemiecki jednoczy i szczególnie podkreśla owoce walki za pomocą łodzi podwodnych, która dała w ciągu marca niedoścignione dotąd rezultaty.

Zarekwirowany liberalizm.

AMSTERDAM, 13.4. (WAT) — Redaktor naczelny dziennika „Nation”, Messinham, pisze, że rząd Lloyda George’a, wpisał obecnie na listę przedmiotów objętych zakazem wywozu nawet... liberalizm angielski. Cenzura zawiadomiła, iż wysyłka ostatniego numeru pisma „Nation” została wzbroniona.

Żydzi w Holandji.

HAGA, 13.4. (WAT) „Lokal Anz.” informuje, iż Żydzi z całego świata założyli w Hadze centralę, która obejmuje przedstawicielstwo ich interesów narodowych i zakreśla plany na przyszłość, tak, że pisma holenderskie stanowią obecnie jakoby forum, na którym omawiane są żydowskie, a zwłaszcza sionistyczne kwestie. Biuro żydowskie zajmuje się szerzeniem sionizmu. Jakżeśmy już donosili — Żydzi rosyjscy zwołują na dzień 15 b. m. kongres w Petersburgu.

Tarcia w Rosji.

BERLIN, 13.4. (WAT). — „Voss. Ztg.” dowiaduje się ze Sztokholmu: Stosunki między rządem tymczasowym i związkiem robotników i żołnierzy ukształtowały się w taki sposób, że urzędowi pełnomocnicy rządu muszą się ograniczać na defensywie.

Wielcy przemysłowcy przez długi czas nie będą mogli znaleźć winnych całego tego przewrotu. Studenci w ilości 500 chcą się w najbliższych dniach udać na różne fronty w celach agitacji.

Zakład Leczniczy Dra A. Kmity

Warszawa, ulica Nowowiejska № 8 Choroby gardła, nosa i uszu.

Zarząd Łódzkiego Towarzystwa Pielęgnowania Chorych „Bykur Cholim” niniejszem zawiadamia, iż w poniedziałek, d. 16 kwietnia r. b. jako w rocznicę śmierci.

b. p. HELENY EISNER

odbędzie się nabożeństwo żałobne w synagodze przy Nowym Ryńku № 10, o godzinie 12-ej w południe, na które zaprasza się krewnych, przyjaciół i znajomych.

Komisja szacunkowa przemysłowa główna
Andrzeja Nr. 2.

i komisja szacunkowa miejska
Piotrkowska Nr. 91.

podają do wiadomości publicznej, że deklaracje, dotyczące strat, poniesionych po dzień 31 grudnia 1916 roku, przyjmować będą tylko do 10 maja r. b.

Po tym terminie przyjmowane będą jedynie deklaracje, dotyczące strat, poniesionych po 1 stycznia 1917 roku.

Krycie, reperacje i konserwacje DACHÓW PAPOWYCH,

jak również układanie chodników nowego typu wykonywa solidnie

po cenach umiarkowanych.

Przedsiębiorstwo robót dekarskich, asfaltowych i betonowych

JAN MACINSKI

Łódź, Słowiańska Nr. 11 (obok Zarzewskiej).

Stow. Wz. Pomocy Pracown. Handlowych m. Łodzi,
Spacerowa nr. 21.

— — — W piątek, dn. 20 kwietnia, o godz. 8 wiecz. — — —

Adw. przysięgły **Rafał Kempner** z Warszawy

— — wygłosi w lokalu Stowarzyszenia odczyt na temat — —

„**Emigracja żydów za ocean**”

Bilety po 15 kop. dla członków Stow. oraz po 20 kop. dla nieczłonków są wesośnie do nabycia w kasie bufetu.

Zakład Kąpielowo-Zdrojowy Cieshocinek.

Kąpiele solankowe, błotne, kwaso-węglowe, elektryczne i inhalatorjum. Świetne skutki lecznicze. Najtańsze utrzymanie.

Tegoroczny sezon kąpielowy w Cieshocinku rozpocznie się 1-go Maja. Ażeby klasom mniej zamożnym z Król. Polskiego umożliwić korzystanie z kąpeli leczniczych, ceny kart sezonowych i biletów zostały do dnia 10. Czerwca o duzo, w stosunku do cen w głównym sezonie, obniżone. Kąpiel solankowa kosztuje od 0,50 Mk. do 1,50. Mk. kąpiel błotna, elektryczna i kwaso węglowa od 2,00. Mk. do 3,00. Mk. Bilety dzieciinne kosztują mniej-więcej połowę.

Sezon wstępny od 1 Maja do 1 czerwca.
Sezon główny od 1 czerwca do 1 października.

CESARSKI ZARZĄD KĄPIELOWY.

Akuszerka Nasiona

z dyplomem Cesarskiej Akademii medycznej w Piotrogródzie, praktykująca 20 lat przy muie. Piotrkowska 132 w podw.

Bardzo ważne

Kupuję stare sztuczne zęby, całe i połamane lub szczęki. złote a także i kwity lombardowe ul. Nowo-Cegielniana 10 m. 18. Przyjmuje od 10 do 6 po poł., M. Kohn.

Nakładacz lub nakładaczka - potrzebna od zaraz.

Wiadomość: w administracji „N. Kurjera Łódzkiego”.

Fantka Ulańska zgubiła paszport niemiecki wydany z Pabianic.

Główny Rydjer zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Józef Stankiewicz zgubił paszport niemiecki wydany z gminy Wymysłów

Kazimierz Sędziwy zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Mebel stołowe sypialnia dębowa kuchenne urządzenie sprzedam po cenie kosztu. Oria 23 stolarnia

Pierwszorządny krawiec damski B. Rudzki, Piotrkowska № 17 (parter) Szyje elegancko kosztjumy od Mk. 10. Palta od Mk 8, Suknie od Mk. 2 Nowe żurnale nadeszły jak również polecę najmodniejsze fasony papierowe. Obstawunki wykonywa się w przeciągu 24 godzin.

Portier żonaty z dobrymi świadectwami potrzebny na ul. Długa 81

Potrzebny od zaraz czeladnik krawiecki. Adres w Reklakci

Potrzebny chłopiec do terminu ul. Zachodnia № 39 w Siusaral.

Potrzebny jest stróż z dobrą rekomendacją Nowy Bynek № 5.

Stróż potrzebny. Wiadomość Władysława № 4.

Stróż czysty, silny, chętny potrzebny. S. Benedykta № 88.

Sprzedam wózek malarski o dwóch kołach, drabiny i różna narzędzia malarskie Bzgowska 33. m. 29

Tapicerzy, dekoratorzy oraz stolarze meblowi potrzebni zaraz za dobrem wynagrodzeniem; pierwszeństwo dla specjalistów. Adres. Poznań, Fabryka mebli Józef Sroczyński. ulica berlińska № 8

Uczeń potrzebny do szklarni kapł. cerskiego. Zawadzka № 3.

Uczeńka do obrabi. potrzebna. Zawadzka № 16 a

Władysław Gajler zgubił paszport niemiecki wydany z gminy Wymysłów

Zagubił nowo. 2 131783. Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31.